

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ADALET BAKANLIĞI

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇERİK

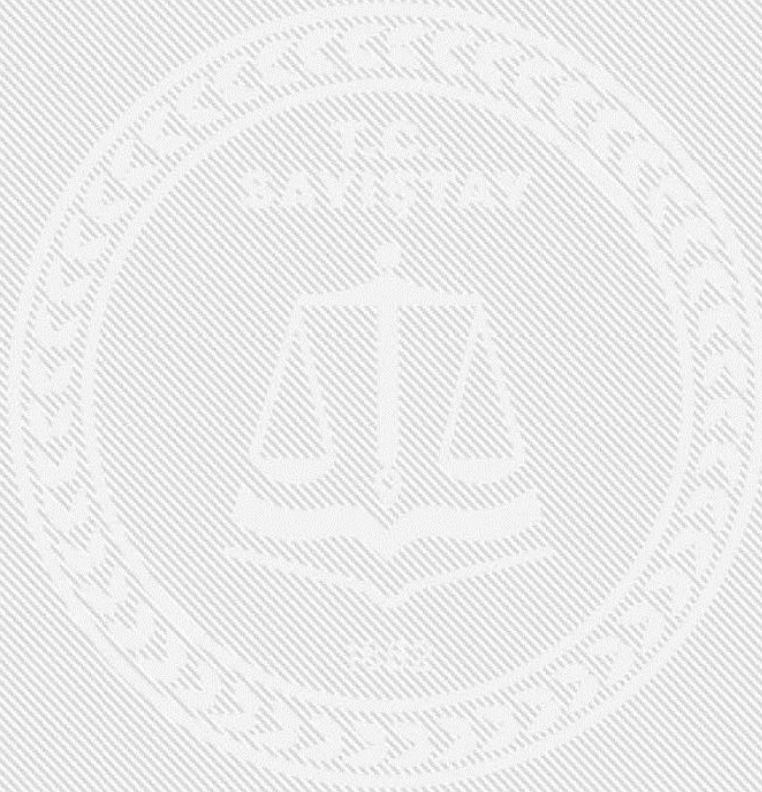
ADALET BAKANLIĞI 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU 1

ADALET BAKANLIĞI ADLİ TIP KURUMU BAŞKANLIĞI DÖNER 10
SERMAYE İŞLETMESİ 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

ADALET BAKANLIĞI

2014 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6.	TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	6

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Adalet Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2014 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1: Adalet Bakanlığı 2014 Yılı Ödenek ve Harcama Durumu (TL)

Kodu	Açıklama	Yılı Ödeneği	Yıl Sonu Toplam Ödenek	Yıl Sonu Harcama
01	Personel Giderleri	4.869.024.000	4.561.288.000	4.554.017.262
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	743.705.000	692.979.000	691.118.207
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.220.898.000	1.469.298.245	1.455.665.009
05	Cari Transferler	505.921.000	603.976.100	573.510.621
06	Sermaye Giderleri	705.200.000	491.135.351	466.124.411
07	Sermaye Transferleri	583.900.000	725.000.000	725.000.000
	Genel Toplam	8.628.648.000	8.543.676.696	8.465.435.510

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 118-135 inci maddelerinde bu tabloların “her bir kamu idaresi” esasına göre düzenleneceği; 144 üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136 ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazetede yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlık muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Adalet Bakanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, tarafımızca yürütülecek denetimlerin mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmekle birlikte;

“Kamu İdaresinin Mali yapısı ve Mali Tabloları Hakkında Bilgi” başlıklı bölümde de açıklandığı üzere, Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 08.12.2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer mali raporların Sayıştaya gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu nedenlerle Adalet Bakanlığına ilişkin denetimlerimiz, hazırlanması gereken temel mali raporların düzenlenememesi sebebiyle, bütçe giderleri ile taşınırlara ait işlemlerin mevzuata uygunluğuna dönük olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da 08.12.2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2014 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu, Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Taşınır Hesabı İcmal Cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin, kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ilişkin yapılan denetimi sonucunda tespit edilen hususlar ile mali yönetim ve iç kontrol sistemlerine ilişkin değerlendirmeler “Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde gösterilmiştir. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecek olup, TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde başka bir husus bulunmamaktadır.

6. TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Adalet Bakanlığı Bütçesinin Dört Üst Yönetici İçermesi

Adalet Bakanlığı bütçesinde dört ayrı kurum ve her kurumun da ayrı üst yöneticisi bulunmasına karşılık, sadece Adalet Bakanlığı Müsteşarının üst yönetici sıfatıyla sorumlu tutulduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 2 nci maddesinde kamu idaresinin *“kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın Sayıştay denetimine tabi tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketleri”* ifade ettiği; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11 inci maddesinde de üst yöneticinin Bakanlıklarda *“müsteşar”*ı, diğer kamu idarelerinde ise *“en üst yönetici”*yi ifade ettiği belirtilmiştir.

Buna göre, Adalet Bakanlığı üst yöneticisi *“Bakanlık Müsteşarı”* olmaktadır.

Ancak, Adalet Bakanlığı genel bütçesinin içerisinde, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı ve Adli Tıp Kurumu Başkanlığı olmak üzere üç ayrı kamu idaresi bütçesi daha yer almaktadır.

Söz konusu idareler, Analitik Bütçe Sınıflandırılmasında Adalet Bakanlığı bütçesine bağlı ve aynı bütçe içerisinde yer alan ve kurumsal sınıflandırma ikinci düzey kodlamada (64 – 74) kodları arasında Adli Tıp Kurumu 67, Uyuşmazlık Mahkemesi 68, Yüksek Seçim Kurulu 69 kodları ile düzenlendiğinden ayrı birer kamu idareleri olup, yine ikinci düzey kodlamada üst yönetici olarak düzenlendiğinden bağımsız ayrı üst yöneticileri bulunmaktadır.

Buna göre, Adalet Bakanlığı genel bütçesi esasen dört üst yönetici barındıran, ancak tamamından sadece Adalet Bakanlığı Müsteşarının üst yönetici sıfatıyla sorumlu tutulduğu bir bütçe olmaktadır.

Ancak, 5018 sayılı Kanunun 11 inci maddesine göre üst yöneticilerin, *“idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve 5018 sayılı Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesi”* şeklinde tutuldukları sorumlulukların yerine getirilebilmesi, birbirinden ayrı konumlara sahip kamu idarelerinin kendi bütçelerine sahip olmaları ve sorumluluğun kendi üst yöneticileri tarafından üstlenilmesi ile mümkün olabileceği açıktır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, "... Bulguya ilişkin önerilerin yerine getirilebilmesi için 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununa ekli cetvellerde değişiklik yapılması gerekmektedir. Bulguya ilişkin öneride yer alan hususlar Maliye Bakanlığına ve ilgili Kurumlara Başkanlığımızın 24/04/2015 tarihli yazısı ile bildirilmiştir." denilmiştir.

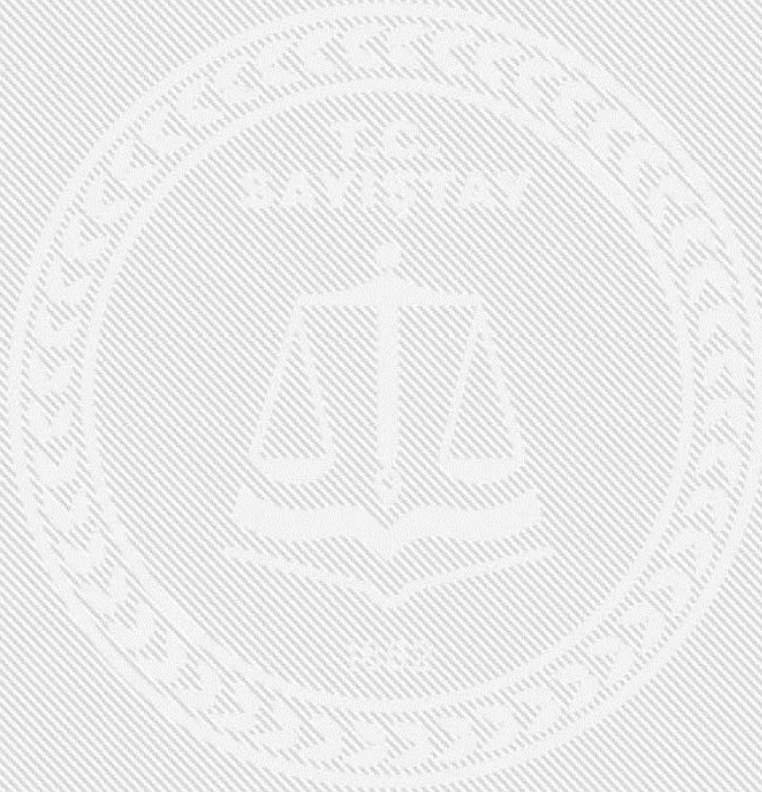
Sonuç olarak; Mevzuat düzenlemesi gerektiren konu kanun koyucunun takdirinde olup, Kurum tarafından bulguya ilişkin öneride yer alan hususların Maliye Bakanlığı ile ilgili Kurumlara 24.04.2015 tarihli yazı ile bildirildiği belirtilmektedir.

Konu ile ilgili süreç takip edilecektir.

Öneri:

Bahse konu kurumların bütçelerini, üst yöneticilerini, muhasebelerini içerecek biçimde ve mali yapısının müstakiliyetini netice verecek şekilde kurumsallaşmasının sağlanması adına mevzuat değişikliklerinin yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

**ADALET BAKANLIĞI ADLİ TIP
KURUMU BAŞKANLIĞI
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2014 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	10
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	11
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	11
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	12
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	13
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	14
7.	EKLER.....	17

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

14.04.1982 tarih ve 2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanunu'nun 29 uncu maddesi ile kurulan "Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi" faaliyetlerini, 04.08.1982 tarih ve 17772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletme Yönetmeliği'ne göre yürütmektedir.

Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun geçici 11 inci maddesi ile 13.12.1983 tarih ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11 inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne tabi olup; uygulanan muhasebe sistemi, belirtilen mevzuatta öngörülen tahakkuk esaslı muhasebe sistemidir.

İşletmede yapılacak ön ödemelerin şekli, devir ve mahsup işlemleri ile gider türleri itibariyle tutar ve oranlarının tespiti, mutemetlerin görevlendirilmesi ve diğer işlemler hakkında, 31.12.2005 tarih ve 2005/9913 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

İşletme, edinilen taşınırın kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde, 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Gelir tablosu.

Tablo 1: Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi 2014 Bütçe Gerçekleşmeleri (TL)

800 Bütçe Giderleri Hesabı	169.574.930,91
810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı	253.027,84
830 Bütçe Giderleri Hesabı	106.438.013,61

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetim, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesinin 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının Fiili Durumu Yansıtmaması

Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesinde yapılan denetimler sonucunda 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının bakiyesi ile Kurum tahakkuk biriminden alınan Kurum alacak dökümlerinin uyuşmadığı görülmüştür.

Kurumun 01.01.2014 tarihli açılış kaydı incelendiğinde 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 2013 yılından 59.554.753,44 TL borç kalanı devrettiği, bu tutarın yaklaşık 10 yıllık bir süreçte muhasebe sisteminin değişmesi ve bazı alacakların tahsil edilmesine rağmen muhasebeleştirilememesi gibi nedenlerle yıllar içinde devrettiği ve takibinin sağlıklı yapılamadığı anlaşılmaktadır. Bununla beraber, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 2013 yılından devreden hesap kalanı 59.554.753,44 TL ve 2014 yılı Kesin Mizanında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının alacak kalanı 59.044.888,54 TL olması, 2014 yılında kaydedilen alacakların neredeyse tamamının tahsil edilmekte olduğunu ancak geçmiş yıllardan devreden alacakların tahsilinde sorunlar yaşandığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak Kurum bilançosunda yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının Kurumun fiili alacak durumunu yansıtmaması ve geçmiş yıllardan biriken alacakların takibinin ve tahsilinin sağlıklı yürütülmesinin sağlanması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle "120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 2013 yılından devreden hesap kalanı 59.554.753,44 TL ve 2014 yılı Kesin Mizanında 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının alacak kalanı 59.044.888,54 TL olup tamamına yakını tahsil edilmiş olup, 2014 yılı içerisinde Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığınca UYAP sistemindeki fatura tahsilâtına ilişkin programsal aksaklıkların giderilmesi halinde, biriken alacakların tahsili ve takibinin daha sağlıklı yürütülmesi planlanmaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum tarafından, sözkonusu alacağın tamamına yakınının tahsil edildiği belirtilmektedir. Ancak, 2013 yılından 2014 yılına 59.554.753,44 TL devretmesi ve 2014 yılı kesin mizanına göre 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının 214.544.671,15 TL borç ve 155.499.782,61 TL alacak çalışıp *(cevapta alacağın tamamına yakınının tahsil edildiği belirtilen tutar olan)* 59.044.888,54 TL borç kalanı vermesi, yapılan tahsilatların 2014 yılı içinde ortaya çıkmış alacaklarla ilgili olduğunu ortaya koymaktadır.

Ayrıca, Adli Tıp Kurumu tahakkuk biriminden alınan Kurum alacak dökümleri ile Döner Sermaye İşletmesi verilerinin neden örtüşmediği ve geçmiş yıllardan gelen alacakların sonraki yıllara neden sürekli devrettiği konularıyla ilgili yeterli bir açıklamada bulunulmamıştır. Konu ile ilgili süreç takip edilecektir.

Öneri:

Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) sistemindeki fatura tahsil modülünün etkin çalıştırılarak, kurum alacaklarının gerçek tutarlarının geçmiş yılları da kapsayacak şekilde belirlenmesi, tasnifinin yapılması, tahsili yapılmış olan alacakların kayıtlarının kapatılması ve alacaklı olunan kurumlarla mutabakatlarının yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 2: Genel Yönetim Giderlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Kurum genel yönetim giderlerinin hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür. Nitekim, Kurum kayıtlarının incelenmesi sonucunda “*Temizlik, yazıcı toner/ kartuşu, posta, bilişim hizmeti*” ve benzeri gibi giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin;

496 ncı maddesinde “*740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı, hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılır.*” şeklinde;

517 nci maddesinde “*770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı, işletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılır.*” şeklinde belirtilmiştir.

Buna göre, doğrudan verilen hizmetle ilişkilendirilebilen “*DNA testi ve tıbbi malzeme*” ve benzeri giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında; üretilen veya satılan malın maliyeti ile “doğrudan” ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin ise 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında muhasebeleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle "Adli Tıp Kurumu adalet işlerinde bilirkişilik görevi yapmak üzere yetkilendirilmiştir. Dolayısıyla üretilen hizmet “bilirkişilik hizmeti olup raporda bahsedilen giderlerde bu hizmetin üretiminde kullanılan yani hizmetin maliyetini oluşturan giderler olduğu, yine anılan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 517 nci maddesinde “*770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı, işletmenin*

yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idari hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılır." şeklinde belirtilmiştir. Bu itibarla; rapora konu olan giderlerin hizmetin üretiminde kullanılan ve maliyet oluşturan bir gider olduğu düşünülmektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak; Kurum tarafından taslak raporumuza istinaden gönderilmiş bulunan açıklamada, temizlik, yazıcı, toner/kartuş, posta, bilişim hizmeti v.b. giderlerin hizmetin üretiminde kullanılan ve maliyet oluşturan giderler olduğu belirtilmiştir. Ancak bulgumuzda sözkonusu giderlerin hizmetin üretiminde kullanılıp kullanılmamasına veya maliyet unsuru olup olmamasına değinilmemiş, hizmet üretim sürecinde "doğrudan" maliyet unsuru olup olmadıklarına göre muhasebe kayıtlarına alınması gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla verilen hizmetle "doğrudan" ilişkilendirilebilen giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında, üretilen veya satılan malın maliyeti ile "doğrudan" ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin ise 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Konu ile ilgili süreç takip edilecektir.

Öneri:

Yapılan giderlerin, Maliyet Muhasebesi kurallarına uygun olarak öncelikle doğrudan veya dolaylı olup olmadıkları, direkt olarak üretilen hizmetle ilişkilendirilip ilişkilendirilemeyeceğinin tespit edilerek ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmesi konusunda gerekli tedbirlerin alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

17

Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi 2014 Yılı Bilançosu

İletme Kodu : 08013401		DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU		2014	
İletme Ad : Adli Tıp Kurumu					
Aktif				Pasif	
1	DÖNEN VARLIKLAR	85.688.409,08	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	10.853.265,23
10	HAZIR DEĞERLER	24.825.687,73	32	TİCARİ BORÇLAR	239.847,19
102	BANKALAR HESABI	24.825.687,73	320	SATICILAR HESABI	183.928,23
12	TİCARİ ALACAKLAR	59.044.888,54	326	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	55.918,96
120	ALICILAR HESABI	59.044.888,54	33	DİĞER ALACAKLAR	4.861,02
13	DİĞER ALACAKLAR	97.509,55	335	PERSONELE BORÇLAR HESABI	3.652,02
135	PERSONELDEN ALACAKLAR HESABI	96.825,75	336	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	1.209,00
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI	683,80	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	10.608.557,02
15	STOKLAR	1.720.323,26	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	3.317.620,52
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.720.323,26	362	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE YÜKÜMLÜLÜKLERİ HESABI	4.979.721,13
2	DURAN VARLIKLAR	6.225.604,96	363	ÖDENECEK DÖNER SERMAYE KATKI PAYLARI HESABI	2.310.527,01
22	TİCARİ ALACAKLAR	346,22	369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	688,36
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	346,22	5	ÖZ KAYNAKLAR	81.060.748,81
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	6.225.258,74	50	ÖDENMİŞ SERMAYE	40.006.099,79
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	15.108.264,32	500	SERMAYE HESABI	40.006.099,79
254	TAŞITLAR HESABI	1.055.762,89	59	DÖNEM NET KARİ/ZARARI	41.054.649,02
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	2.455.923,25	590	DÖNEM NET KARİ HESABI	41.054.649,02
257	BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-12.394.691,72		Toplam :	91.914.014,04
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	419.425,03			
268	BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-419.425,03			
	Toplam :	91.914.014,04			

Adli Tıp Kurumu Döner Sermaye İşletmesi 2014 Yılı Gelir Tablosu

	2014	2013
A- BRÜT SATIŞLAR	141.860.824,60	104.263.473,28
1- Yurt İçi Satışlar	141.753.165,83	104.255.926,77
2- Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3- Diğer Gelirler	107.658,77	7.546,51
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	608.190,95	6.303,06
1- Satıştan İndirimler (-)	608.190,95	6.303,06
2- Satış İskontoları (-)	0,00	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	0,00	0,00
C- NET SATIŞLAR	141.252.633,65	104.257.170,22
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	19.854.917,00	15.251.418,87
1- Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00	0,00
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	19.854.917,00	15.251.418,87
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI ve ZARARI	121.397.716,65	89.005.751,35
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	81.846.563,39	63.873.518,65
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0,00	0,00
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	81.846.563,39	63.873.518,65
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	39.551.153,26	25.132.232,70
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR ve KARLAR	1.596.717,44	1.012.776,12
1- Faiz Gelirleri	1.422.812,65	982.897,07
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
4- Kambiyo Karları	0,00	0,00
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00
6- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	173.904,79	29.879,05
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER ve ZARARLAR (-)	0,00	1.258,18
1- Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
2 - Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
3- Kambiyo Zararları (-)	0,00	0,00
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
5- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	0,00	1.258,18
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	41.147.870,70	26.143.750,64
H- OLAĞANDIŞI GELİR ve KARLAR	39.285,68	47.700,00
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	0,00
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	39.285,68	47.700,00
I- OLAĞANDIŞI GİDER ve ZARARLAR (-)	132.507,36	85.695,80
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	132.507,36	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	132.507,36	85.695,80
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	0,00	0,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	41.054.649,02	26.105.754,84
J- DÖNEM KARI VERGİ ve DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	0,00	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	41.054.649,02	26.105.754,84

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>